

المختصر في صفة الحج (الجمعية)
كورتيا چاوانيا كرنا حهجي

کورتیا چاوانیا کرنا هجی

سوپاسی بو خودایی همی جیهانان بن، صهلات و سهلام ل سهر پیغمبرئی مه موحه ممدی بن و ل سهر مالبات و صهحابیین وی ههمیان بن.

پشتی قی چهندی دی بیژم:

ئغه نامهیکا کورته دهر باره ی چاوانیا کرنا هجی، مه تیدا ب رژی کارل سهر وی ئیکی کریه کو پتیریا وان تستان دیار بکمین یین هجی پیدقی پی دن.

داخوای ژ خودی دکمین کو قی کاری ب تنی بو رازیبونا خو هژمار بکمت، و بکته جهی مفای بو همی موسلمانان.
لژنا زانستی یا جقاتا خزمهتکرنا بابعتین نیسلامی ب زمانان

پنجوشکرن

مه رجین وهرگرتن و قه بویلبونا عیادهتی:

خودی وی عیادهتی ئهم دکمین ژ مه قه بویل ناکمت ههتا دوو مهرج تیدا نهبن:

دلسوزی (نیخلاص) کو ئه قیه مهرما مروقی ب قی عیادهتی رازیبونا خودی و ب دستقهنیانا بهحشتی بیت، خودایی مهزن دهیته کهرمی و دییژیت:

((وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءً...))

((وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءً))

ئانکو: ((و د همی شریعتاندا فرمان ب تختهکی ل وان نه هاتبوو کرن ژ بلی هندی کو ئهو پهرستنا خودی ب تنی بکمن و ب عیادهتی

قهستا کناری وی بکهن، پروویی خو ژ شرکی و مرگیزنه باو مرییی))¹،
[البینه: 5].

پیغمبهری ژی صهلات و سهلامین خودی ل سهر بن گوئییه: «إِنَّمَا
الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَّا نَوَى». «إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا
لِكُلِّ امْرِئٍ مَّا نَوَى»، ناکو: ((کار ههمی ب نیهتانه، و هر کهسهکی ل
دویف نیهتا وی دی ب وی هیتهدان))².

دویچوونا پیغمبهری صهلات و سهلامین خودی ل سهر بن ب
گوئن و کریار، پیغمبهری صهلات و سهلامین خودی ل سهر بن
گوئییه: «مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ فَهُوَ رَدٌّ». «مَنْ أَحْدَثَ فِي
أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ فَهُوَ رَدٌّ»، ناکو: ((هر کهسی تشتهکی نوی ل فی
دینی مه زیده بکهت؛ نهو کار ژی ناهیهته و مرگرتن و دی ل وی هیته
زفراندن))³. د فمگو هاستهکا دیدا هاتییه: «مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا
فَهُوَ رَدٌّ». «مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ»، ناکو: ((هر کهسی
کارهکی بکهت فهرمانا مه ل سهر نهبیته؛ نهو کار یی رهدکرییه و دی ل
خودانی هیته زفراندن))⁴.

تیک: نه حکامین میقاتان:

میقات: نهو جهن یین پیغمبهری صهلات و سهلامین خودی ل سهر
بن دستنیشانکرین، دا نهو کهسی حهزا نهجامدانا هجی یان عومری
ههبیته؛ نیهتا خو لی بینیت .

1 ناکو: و مرگیزانا پروویی خو بو لایی وی و عیبادتی وی و پشنا خو بدمنه هر
تشتهکی دی ژبلی وی. تفسیر السعدی (ص538)

2 رواه البخاري، برقم (1)، ومسلم، برقم (1907).

3 رواه البخاري، برقم (2697) ومسلم، برقم (1718)

4 رواه مسلم، برقم (1718).

قېنجا ھەر كەسنى د ئىك ژ قان جهانرا دەر باز بېيت و مەرما
ئەنجامدانا ھەجى يان عومرى ھەبېت: پېدقېيە ئەر ل وى جەي ئىيەتى
بېيت، و چىنابېت ئەر بىي ئىيەت ژ وى جەي دەر باز بېيت.

بەلى ھەر كەسنى پترى نىزىكى مەكەھى بېت ژ قان مىقاتان: ھنگى
مىقاتى وى ئەر جەھە يى ئەر لى و دى ل وى جەي ئىحرامىن خۇ گرىدەت
و ئىيەتا خۇ بۇ كرنا ھەجى يان عومرى ئىيەت.

بەلى خەلكى مەكەھى ب خۇ و ھەر كەسنى بېيت ل وىرى ئىحرامان
گرېدەت: ئەفە بۇ ھەجى دى ھەر ل مەكەھى ئىحرامىن خۇ گرىدەن،
بەلى بۇ عومرى: دى دەر كەفە جەھكى ژ دەر قەي ھەرمى و ل وىرى
دى ئىحرامىن خۇ گرىدەن، وەكى تەنەيمى و جەيىن وەكى وى.

و ھەر كەسنى د فرۆكېدا بېت: ئەفى ھەنى ھەر گاڤا گەھشە راستا
مىقاتى؛ دى ئىيەتا خۇ ئىيەت، قېنجا بەرى ئەر بگەھىتە مىقاتى دى خۇ
ئامادە كەت و جلكىن خۇ يىن ئىحرامان كەتە بەر خۇ، ھەر گاڤا گەھشە
راستا مىقاتى؛ دى دگاڤىدا ئىيەتا خۇ ئىيەت و چىنابېت ئەر فى ئىيەتى گىرۇ
بەكەت ھەتا فرۆكا وى دادەت، ئەر دشىت ژى يەدەكى خۇ وەر گرىت و
ھەما بەرى فرۆكە بگەھىتە راستا مىقاتى تەلپىيەيان لىيەت؛ دا ترسا ژ
دەستچوونا جەي لىدان تەلپىيەيان ل سەر وى نەبېت؛ چونكى فرۆكە بەلەز
دچىت.

دوو: جۆرىن ھەجىرى و ھۆكەمىن وان:

جۆرىن ھەجىرى سېنە: تەمەتو، ئىفراد، قىران.
تەمەتو باشترىن جۆرى ھەجىرى ئىيە بۇ وى يى قوربانىيى (ھەدىي)
د گەل خۇ نەبەت، ئەر ژى: كو د ھەيىقەن ھەجىدا ئىحرامىن عومرى
گرېدەت و طەواف و سەعيى بەكەت و ژ بن ئىحرامان دەر كەفەت، پاشى
د ھەمان سالدا ئىحرامىن ھەجى گرىدەت.

ئىفراد: ئەرە كو ب تى ئىحرامىن ھەجى گرىدەت. قېنجا ئەگەر
گەھشە مەكەھى، سوننەتە بۇ وى كو طەوافا ھاتى بەكەت پاشى
سەعيى بۇ ھەجى بەكەت، و پرچا خۇ ناتراشيت و كورت ژى ناكەت،

و ژ بن ئیحرامین خو دمرناکهښت، بهلکې هر یې د ئیحراماندا همتا پشتمې هافیتنا بهرین (جهمرهيا عهقهه) ل روژا جهژنې کو هنگي دې ژ بن ئیحرامان دمرکهښت. نهگهر سهعی بو چهجی بره پشتمې طهوافا چهجی، چ تېدا نینه.

قیرآن: ئوهو کو ننیهتا عومری و چهجی پښکفه بینیت، قیجا دی بیژیت: (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ عُمَرَةً وَحَجًّا)، نانکو: (خودایي من ئهز بهرسفا ته ددهم بو عومره و چهجهکي).

ئو کهسې جوړی قیرانی دکمت؛ کارې وی وهکی وی کاریبه یې جوړی ئیفرادی دکمت، ب تتی ئو نهبیت ئوې جوړی قیرانی دکمت قوربانې ل سهر پښقییه وی یې جوړی ئیفرادی قوربانې ل سهر پښقی نینه.

سې: شیواز و چاوانییا ننیهتن و نه حکامین وی:

ئو کهسې بقیت ننیهتنی بینیت؛ ئهف نشته بو هاتینه دانان و دروستکر:

1. سهرشویشتن، ئهفه ژي سونهتمکا پشتراستکری و (تهکید) لیکریبه بو زهلام و ژنان، بگره خو بو وان ژنین د زقروکا ههیفانه و چلکین زاروکبونې ژي دابن.

2. خوشرین بیهنخویشیین ل دهف وی ههبن ژ زمیتا عودې یان بین دی دې ل سهر و ریهن خو کمت، و چ ناریشه تېدا نینه پشتمې ئینانا ننیهتنی ژي بیهنا وی هر بهیت؛ بهلی بو ژنی چینابیت ئو گولاقهکې ل خو بکمت کو بیهن ژي بهیت، دا کو زهلامین بیانی بیهن نهکهمنی.

3. لبرکرنا جلکین ئیحرامان کو قهدا بنی و قهدا سهرینه ژ قوماشی، سونهته ئهف ههردوو قهدین قوماشی د سپی و پاقر یان نوی بن، ژن ژي هر جلکهکې وی بقیت کو یې رویس و سهرنجر اکیش نهبیت دی بو خو کمته ئیحرام، ب تتی دی خو ژ کرنا نیقابې و دستگورکان دویرنیخت و دی رویی خو و ههردوو دهستین خو ب تشتهکې دی قهشیریت.

4. سوننه ته پښتې نڅيرئ نښت بهيته نښان ، چ هف نڅير ه نڅير مكا
فهرز بيت يان سوننه بيت، هف چنده ژى واجب نينه.

فيجا دى بيزيت: (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ عُمَرَةً)، نانكو: (خودايى من هز بهر سقا
ته ددهم بو عومره كهى) هگهر عومره كار بيت، يان ژى دى بيزيت:
(لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ حَجًّا)، نانكو: (خودايى من هز بهر سقا ته ددهم بو حهجه كهى)
هگهر نيفر ادكهر بيت، يان ژى دى بيزيت: (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ عُمَرَةً وَحَجًّا)،
نانكو: (خودايى من هز بهر سقا ته ددهم بو عومره كهى و حهجه كهى)
هگهر جورى قبرانى بيت.

و هگهر هوى كهسې مهر ما گر يدانا ئيحر امان هوى تر سا ريگر هكى
ل سهر ههبيت كو نه شيت ژ بهر وى ريگرى عياده متين خو بين گريداى
عومري ته مام بكهت، ل فى دهمى پيدفييه هوى ل دهمى ئينانا نښتې بكهته
مهرج و بيزيت: (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ عُمَرَةً، وَإِنْ حَبَسَنِي حَابِسٌ فَمَجْلِي حَيْثُ
حَبَسْتَنِي)، ههر گاځا وى هف مهرجه دانا و پښتې هنگى تشتهك هاته د
ريكا ويدا و بوو ريگر ژ ته مام كرنا عياده متين گريداى عومري؛ هنگى
دى ژ ئيحر امان دهر كهفيت و خو تشتهك (فدييه و كهفارت) ل سهر وى
نينه.

پاشى دى گهلمهك تهلبيعيان لښت و دى بيزيت: (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ
لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ)¹، زهلام

¹ رامانا گوتنا مروځى: (لبيك)، نانكو بهلى هوى خودايى من، بهر دوام و جار بو جارى
دى د بهر سقا ته هيم، رامانا فى ژى هففيه كو: مروځ يى بهر سقا خودايى خو ددهت
و يى ل سهر عيادهت و گوه دانا وى رادبيت. (ان الحمد والنعمة لك والملك).
(الحمد): هففيه مروځ خودى ب ته مام تيبى سالوخت دكهت، د گهل حمز ژيكرن
و مهر نر اكرنتى، فيجا ههر گاځا هف دو باره بوو؛ دى بيته پسنكرن، (والنعمة):
هوى قمنجينه بين خودى ب مهر دينيا خو د گهل مروځى دكهت ژ ب دهستقائينانا تشتين
داخواز كرى و پاشقه برنا تشتين خراب و نه باش، و گوتنا وى: (الملك) نانكو مولك
و دهسته لات ههمى يا تهيه، فيجا خودايى مهرن و بلند؛ ههر هوه دهسته لاتدارى
نيكانه، و گوتنا وى: (لا شريك لك) نانكو چ كهس پشكداريى د گهل ته دوى تشتيذا
ناكمن يى خودايى مهرن پى تايبه تمعد بووى ژ سالوختين ته مام كو ب تننيوونا وى
د مولك و دهسته لات و نافراندن و ريقه برن و عهدينبيى ژى دكهته د بن فى

دی دهنګی خو پې بلند کمت ، ژن ژي هېرو مسائې ګر ل دهف چ زه لامين
بياني نهبيت، ديسان پېدقييه ئو کسې ئيحرام ل بهر ګلهک تهلبهيان
لبيدهت، نهخاسمه ل دهمې ږهوش و دم دهننه ګوهارتن، وېکې بؤ نمونه
دهمې ب سهر جهکې بلند دکهفن يان ل جهکې دهننه خوار يان شېف
ب سهردا دهيت يان لې دبېته ږوژ.

لېدانا تهلبهيان بؤ عومړي ژ دهمې ئينانا ئنيهتي دستپدکمت هتا
وي دهمې دست ب طهوافي (زقريال دؤر کهعبې) دکمت، بؤ حهجي
ژي ژ دهمې ئينانا ئنيهتي هتا دست ب هافيتنا بهرين (جهرميا عقهبه)
دکمت ل ږوژا ئيکې يا جهژني.

پېدقييه ئو کسې ئيحرام ل بهر يې هشياري کهفتنا د ناف تشتهک ژ
وان کاراندا بيت يېن حرامه ئو کسې ئيحرام ل بهر ئنجام بدهت هتا
ژ بن ئيحرامان دهر دکهفیت.

چار نهو تشتين چينابيت دهمې مروّف د ئيحراماندا بيت نه نجام

بدهت:

ئو تشتين چينابيت دهمې مروّف د ئيحراماندا بيت نه نجام بدهت
نهغه:

1. تراشين يان کور تکران يان هملکيشانا موي، خو ئهګر چ جهي
لهشي بيت.

2. کور تکرنا نينوکان همميان يان هندهکان ژ پييان يان دهستان.

3. داپوشينا سهرې ب تشتهکې پېغه نوسيايې، وېکې: کولاقي ،
عهګالې و شاشکې، و دانانا قهدا سهرې يا قوماشي ل سهر سهرې خو،
يان دانانا دهستمالهکې، يان بهتنيهکې، يان کارتونهکې، يان هېر
تشتهکې دي يې مېرم پې داپوشين بيت. نهغه يا تاييهته ب زه لامانقه نه
کو ژنان.

چېندنېغه. ب کور تکر نهغه هاتبو و مرګرتن ژ: مجموع فتاوی و رسائل العثيمين (22/96).

4. لبر کرنا جلکین ئاسایی بیډ دروی کول دویف قهبارئ ئه‌ندامین له‌شی هاتینه چیکرن ب شېوازئ خۆ یئ ئاسایی، وه‌کی: جلکین کهرکری، شهلوال، قه‌میس، گۆره، و ده‌ستگۆرک. ئه‌فه ژئ یا تاییه‌ته ب زه‌لامانه‌ نه‌ کو ژنان؛ به‌لئ سه‌بارته ژنئ، ئه‌و ژ فان تشتین ل خوارئ ده‌ینه پاشقه‌مرن:

أ. لبر کرنا نیقابئ یان بورقئ یان ههر پېچه‌یه‌کا دی کو وه‌کی نیقابئ بیت، و پندقیه‌ ل سهر وئ ئه‌و روویئ خۆ ل به‌رامبه‌ر زه‌لامین بیانی (نه‌ مه‌هره‌م) ب وی قوماشئ ئاسایی یئ ناچاقان دادپوشیت؛ قه‌شیریت و داپوشیت، و ئه‌گه‌ر ئه‌ف قوماشه‌ ب ناچاقین وئ که‌فت ژئ چ تیدا نینه، و نه‌ یا دروسته‌ ئه‌و تشته‌کئ وه‌کی پېچه‌یا (عصابه‌) – یان تشته‌کئ دی – بدانیته‌ سهر سهرئ خۆ ب مه‌ره‌ما هندئ کو ئه‌و قوماشئ دانایه‌ سهر ناچاقین خۆ ب روویئ وئ نه‌که‌فیت؛ ژ به‌ر نه‌بوونا چ به‌لگه‌یین شه‌رئ ل سهر دروستیا قئ چه‌ندئ.

ب. لبر کرنا ده‌ستگۆرکان بۆ ههر دوو ده‌ستان، و دقیت ئه‌و ل ده‌ف زه‌لامین بیانی ده‌ستین خۆ بدانیته‌ بن عه‌بایی خۆ و ب قئ ره‌نگی قه‌شیریت.

5. مرو‌ف بېه‌نخو‌شیه‌کئ ل له‌شی خۆ بکه‌ت یان ئیحرامین خۆ بکه‌ت.

6. کوشتنا نیچیرا هسکاتی یان نیچیرکرنا وی خۆ ئه‌گه‌ر مرو‌ف نه‌کوژیت ژئ.

7. خواستنا ژنئ، چ بۆ مرو‌فی ب خۆ بیت یان بۆ ئیکئ دی بیت.

8. پیکئینانا هه‌قزینیئ.

9. رېخو‌شکه‌رین چوونا نفینئ بیئ کو مرو‌ف بچيته‌ نفینئ، وه‌کی ماچیکرنئ و ده‌ستکرنا ب شه‌هوه‌ت.

10. چوونا نفینئ و جووتبوون.

پینج: چاوانیا کرنا طهوافی:

ئەگەر ئەو کەسێ ئیحرام ل بەر چوو د مزگەفتا حەرامقە، سوننەتە کو ب پێی خۆ یی راستی بچیتە ژوور و دوعایا چوونا ژوور بۆ مزگەفتی بیزیت. و ئێک ژ دروستترین دوعایین ل دۆر فی بابەتی هاتین ئەو کو بیزیت: "اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ" (خودایی من، دەرگەهێن دلوفانیا خۆ بۆ من فەکە). ئەف دوعایە ل دەمی چوونی بۆ هەر مزگەفتەکی دەیتە گۆتن، و نە ب تنی یا تایبەتە ب مزگەفتا حەرامقە.

و ئەگەر فیا دەست ب طهوافی بکەت، دئ (اضطباع) ی کەت. و (اضطباع) ئەفەیه کو نیفەکا قەدا سەری یا قوماشی (الرداء) بێخیتە بن بکەفشی خۆ یی راستیقە و هەردوو سەری و ی ل سەر ملی خۆ یی چەپی بدانیت (ئانکو ملی خۆ یی راستی دەر بێخیت). دەمی ژ طهوافی ب دویمای هات، جارەکا دی دئ قەدا سەری یا قوماشی زفڕینیته سەر ڕموشا وی یا بەری طهوافی؛ چونکی (اضطباع) ب تنی د طهوافیدا دەیتە کرن.

پاشی دئ بەرهف بەری ڕەش (الحجر الأسود) چیت و دئ دەستی خۆ یی راستی ل بەری دەت و دئ ماچی کەت. ئەگەر ماچیکرنا وی بۆ ب ساناھی نەبوو، ب تنی دئ دەستی خۆ لی دەت و پاشی دئ دەستی خۆ ماچی کەت. ئەگەر دەستلێدانا وی ژ ی بۆ وی ب ساناھی نەبوو؛ دئ ب تەشتەکی د گەل وی و مکی گۆپالی و تەشتین و مکی وی دەستی لی دەت و وی تەشتی ماچی کەت، و ئەگەر ئەفە ژ ی بۆ ب ساناھی نەبوو، هەنگی دئ ل هەمبەری بەری راوەستیت و دئ ب دەستی خۆ ئاماژەیی بۆ کەت و دەستی خۆ ماچی ناکەت. یا باشتر ئەو کو قەرەبالغیی چێنەکەت، داکو نە ئیش و ئازاری بگەهینیته خەلکی و نە ئەو بخۆ ژ ی ژبەر وان تووشی ئیش و ئازاری بییت.

و دەمی دەستی خۆ دکەتە بەری ڕەش یان ئاماژەیی بۆ دکەت دئ بیزیت: (اللَّهُ أَكْبَرُ).

پاشی دئی قەست لایین راستی کەت و دئی کە عەبی دانیتە ڕەمخێ خۆ یی
چەپی و دئی ڕیکا خۆ گریب و دەست ب طەوافی کەت، قُیجا ئەگەر
گەهشتە ڕوکنی یەمانی؛ دئی دەستی خۆ لێدەت بێی کو ماچی بکەت، بەلێ
ئەگەر نەشیا دەستی خۆ لێدەت و ئەقە بو وی ب ساناھی نەکەفت؛ هەنگی
نابیت ئەو قەر مبالغیی ل دەق وئ دروست بکەت و ئاماژەیی ژ ی بو
ناکەت.

د نافەر ڕوکنی یەمانی و بەری ڕەشدا دئی بیژیت: (رَبَّنَا آتِنَا فِي
الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ). ئانکو: (خودایی من تو
ل دونیایی و ئاخەرتی باشیی بدە مە و مە ژ عەزبا ناگری جەهەممی ب
پاریزە).

و هەر جارەکا د بەر بەری ڕەشرا دەر باز بیت، دئی ب دەستی خۆ
ئاماژەیی بو کەت و دئی بیژیت: (اللَّهُ أَكْبَرُ).

د بەر دەوامیا طەوفا خۆدا هەر تشتەکی وی بقییت دئی بو خۆ کەت
ژ زکری خودی و دوعا و خواندنا قورئانی.

سوننەتە د هەر سێ گەڕین دەستێکی یین طەوافیدا (الرمل)ی
بکەت، و (الرمل): ئەقەیه مەروڤ لەزێ دچوونا خۆدا بکەت؛ بەلێ
پینگاڤین مەروڤی نیزیکی ئێک بن، بەلێ هەر چار گەڕین دویڤ واندە
مەروڤ قی لەزێ دچوونیدا ناکەت، بەلکی هەما و مکی هەر جار دئی ب
ریقەچوونەکا ناسایی چیت.

ئەگەر ژ طەوافی ب دویمایێک هات؛ دئی چیتە دەق مەقامی
ئێبراهیمی و دئی قی ئایەتی خوینیت:

((...وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى...))،

((...وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى...))،

ئانکو: ((... جهی ئێبراهیمی بو خۆ بکەنە نقیزگەه...))، [البقرة:
125] پاشی دئی ل پشت مەقامی دوو رکاعەتان کەت ئەگەر دەلیقە بو
هەلکەفت و شیا بکەت، ئەگەر نەشیا ژ ی دئی ل هەر جەهەکی دی یی

مزگهفتی بیت قان دوو رکاعتان کمت، د رکاعتا نیکیدا پستی
سوورمت فاتحه دی قی سوورمتی خوینیت:

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾، نانکو: ((تو - نهی موحهمهد - بیژه وان
بیّن کوفر ب خودی و پیغمبرئی وی کری: نهی گهلی کافران)).
[الکافرون: 1] و د رکاعتا دوویدا پستی سوورمت فاتحه دی قی
سوورمتی خوینیت:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾،

نانکو: ((تو - نهی موحهمهد - بیژه: نهی مولا هیئی کو خودایی یا
وی ب تنییه، و کهسهک شریکی وی نینه تیدا)) [الإخلاص: 1]

شهش: چاوانییا کرنا سهعبی (چوونا د ناقبه را صهفا و مهروه پیدیا):

نهگمر ژ طوافی و کرنا دوو رکاعتان ب دویمهیک هات، دی چپته
مهسعاپی (نهو جهی صهفا و مهروه لی دهپته کرن)، گاغا نیزیکی
صهفایی بوو دی قی نایهتی خوینیت:

﴿إِنَّ الْأَصْفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ...﴾

﴿إِنَّ الْأَصْفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ﴾، نانکو: ((هندی صهفا و
مهرومه - کو دوو گرین بچویکل نیزیکی کهعبی ل لایی روژ هلاتی
- ژ رینیشانین ناشکرانه بین دینی خودی)). پاشی دی بیژیت: «أَبْدَأُ بِمَا
بَدَأَ اللَّهُ بِهِ». «أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ بِهِ»¹. نانکو: ((نهر دی ب وی دهستیکه م یا
خودی پی دهستیگری)).

پاشی دی ب سهر صهفایی کهفیت همتا کهعبی یان لایی وی دبیینیت
و دی برئی خو دمتی و دی خودی ب نیک دانیت و تهکبیرهکی لیدمت
(بیژیت: الله اکبر) و پاشی دی بیژیت: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،

¹ رواه مسلم، برقم (1218).

لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَتَصَرَّ عَبْدُهُ، وَهَرَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ»، ثُمَّ دَعَا بَيْنَ ذَلِكَ. قَالَ مِثْلَ هَذَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ. «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَتَصَرَّ عَبْدُهُ، وَهَرَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ»، نَأْكَو: ((ژ ئه‌للاهی پێقه‌تر چ خودایین ژ هه‌ژێ پهرستنی نین، ئهو ئێکی ب تننیه و وی چ شریک و هه‌قال نین، مولا و ده‌سته‌لات هه‌می یین وینه، سوپاسی ژێ هه‌می بو وینه و ئه‌ول سه‌ر هه‌ر تنسته‌کی یی خودان شیانه، ژ ئه‌للاهی پێقه‌تر چ خودایین ژ هه‌ژێ پهرستنی نین، ئهو ئێکی ب تننیه، وی سۆز و په‌یماننا خو بجه‌ ئینا و عه‌بدی خو ب سه‌ر ئیخست و وی ب تنی کۆم و ده‌سته‌ک هه‌می شکندن))، پاشی دئی د ناهه‌را قیدا دو عاکه‌ت و دئی سێ جار ان فی گۆتنی دووباره‌ که‌ت¹.

پاشی دئی ژ سه‌فایی هه‌یه‌ خوار و ب رێقه‌چوون به‌ره‌ف مه‌روه‌میه‌ چیت، هه‌ر گا‌فا گه‌ه‌شته‌ ئالا و نیشانی که‌سه‌ک؛ دئی رێقه‌چوونا خو به‌له‌ز لئی که‌ت و ده‌می دگه‌ه‌یه‌ ئالایی که‌سه‌ک یی دووی؛ جار که‌ا دی دئی رێقه‌چوونا خو ئاسایی لێکه‌ت، ئه‌ف رێقه‌چوونا به‌له‌ز بو ژنان چینه‌بیت و ئهو هه‌ر دئی ئاسایی ب رێقه‌چن.

گا‌فا گه‌ه‌شته‌ مه‌روه‌می؛ دئی هه‌ر وی چه‌ندی که‌ت یا وی د سه‌فاییدا کری (گۆشا ژماره‌ 2).

پاشی دئی ژ مه‌روه‌می هه‌یه‌ خوار و ب رێقه‌چوون به‌ره‌ف سه‌فاییه‌ چیت، هه‌ر گا‌فا گه‌ه‌شته‌ ئالا و نیشانی که‌سه‌ک؛ دئی رێقه‌چوونا خو به‌له‌ز لئی که‌ت و ده‌می دگه‌ه‌یه‌ ئالایی که‌سه‌ک یی دووی؛ جار که‌ا دی دئی رێقه‌چوونا خو ئاسایی لێکه‌ت.

قیجا ناها هۆسا هه‌تا هه‌فت گه‌ران ته‌مام ده‌که‌ت، چوونا وی ژ سه‌فایی بو مه‌روه‌می گه‌رمکه‌ و زفرینا وی ژ مه‌روه‌می بو سه‌فایی ژێ گه‌رمکه‌ا دییه‌ (نه‌کو چوون و هاتن ب گه‌رمکه‌ی به‌یته‌ حسابکر).

¹ رواه مسلم، برقم: (1218).

د فئ چوونا خودا د ناقبر ا صفا و مروهيدا هر تشتهكئ وى بئيت
دئ بئزيت ژ زكرئ خودئ و دوعا و خواندا قورئانئ.

حهفت: شيوازئ تراشين و كور تکرنا پرچئ:

ئگەر عومر مکاری طواف (زفرینا ل دور کهعبئ) و سه عئ
(چوونا د ناقبر ا صفا و مروهيدا) ب دویمایهك ئینا، پیدفیه ئو
پرچا سمرئ خو بتر اشیت و سفر بکمت یان هندهكئ ژیفهکمت و کورت
بکمت ئگەر زهلام بیت؛ بهلئ سوننهته تراشين یان کور تکرنا سمرئ
هممیی ب خوفه بگریت.

تراشين سفر کړن باشتړ و بخیر تره ژ کور تکرئ، ب تنئ هنگئ
نهیت ئگەر دهمئ حهجئ یئ نیزیک بیت و هسا کو ئگەر بتر اشیت؛ هند
دم نهما بیت جار هکا دی پرچا وى بهیت، ل فئ دهمئ باشتړه ئو پرچا
خو کورت بکمت و نعتراشیت.

هندیکه ژنه؛ ئو دئ هندئ سمرئ تېلهكئ ژ سمرئ پرچا خو فکمت.
بهلئ ئوئ ب ئحرام بو حهجئ چ ژ جورئ ئیفراد بیت یان ژئ
قیران؛ پرچا خو چیناکمت، هتا روژا جهژئ پشته هاقیرتنا بهرین
(جهمریا عهقهبه).

ب فئ چهندئ عومر مکاری عومرا خو ب دوماهيك ئینا، هر و هسا
حهجیئ جورئ ته متهو عئ کر بیت ژئ کریارین عومرا خو ب دوماهيك
ئینا.

شیوازئ کرنا حهجئ

ئیک: ئحرام لبر کړن بو حهجئ:

سوننهته بو وى کهسئ دقئیت حهجئ بکمت؛ ل سپنده هیا روژا تهر وئ
کو روژا ههشتییه ژ ههیفه زولحیجه، ژ جهئ خو یئ دقئیت حهجئ ژئ
دهستپییکمت ئحرامین خو گریدهته، ئگەر ل مهکه هئ بیت یان
نیزیکتر ژ میقاتان، ئگەر نه؛ هنگئ ژ وى میقاتئ یئ ب سمر دا دبوریت.

ل دهمی ئنیتهتا خو بو چهجی دئینیت، ههمان کار دکمت یین ل دهمی
 ئنیتهت بو عومری ئینای کرین؛ ژ خوشوشتن و خوبههخوشکرن و
 نقیژئی. قیجا دئی ئنیتهتا چهجی ئنیتهت و دئی تهلبیهیان لیدمت. شیوازی
 تهلبیهیه لیدانی د چهجیدا وهک شیوازی تهلبیهیه لیدانییه د عومریدا، ب تنی
 ل قیره دبیزیت: (لَبَّيْكَ حَجًّا) ل جهی گوتتا (لَبَّيْكَ عُمْرَةً).

ئهگەر ژ ئاستهنگ و ریگرهکی ترسیا کو ریگرییی ل تهمامکرنا
 کریارین وی بکمت، دروسته بو وی کو ل دهمی ئیحرامین خو گریددمت
 مهرجهکی بدانیت و بیتریت: (...وَإِنْ حَبَسَنِي حَابِسٌ فَمَجْلِي حَيْثُ
 حَبَسْتَنِي)، ئانکو: (...ئهگەر ریگرهکی ریگری ل من کر، هنگی جهی
 دهرکهفتن و ههلالبوونا من ژ بن ئیحرامان ئهو جهه یی ته ریگری ل من
 لی کری). ههراگافا مهرج دانا و تشتهک بو وی چیوو کو ریگرییی ل
 تهمامکرنا کریارین وی بکمت، دئی ژ بن ئیحرامین خو دهرکهفیت و چ
 ل سهر وی نینه.

پاشی دئی گهلهک تهلبیهیان لیدمت و دئی بیتریت: (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ
 لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ)، زه لام دئی
 دهنگی خو پی بلند کمت، ژن ژی ههرومسا ئهگەر ل دهف چ زه لامین
 بیانی نهبیته، دیسان پیدقییه ئهو کهسی ئیحرام ل بهر گهلهک تهلبیهیان
 لیدمت، نهخاسمه ل دهمی رهوش و دم دهینه گوهارتن؛ وهکی بو نمونه
 دهمی ب سهر جههکی بلند دکهفتن یان ل جههکی دهینه خوار یان شەف
 ب سهردا دهیت یان لی دبیهه روژ.

تهلبیه یا دروسته، ههه ژ دهمی ئنیتهتا خو دئینیت، ههتا دهست ب
 هاقیز تننا بهرین (جههرمیا عهقههه) دکمت ل روژا جهژئی.

پیدقییه ئهو کهسی ئیحرام ل بهر یی هشیاری کهفتنا د ناف تشتهک ژ
 وان کاراندا بیت یین حهرامه ئهو کهسی ئیحرام ل بهر نهنجام بدهت ههتا
 ژ بن ئیحرامان دهرکهفیت.

دوو: مانا ب شه ئی ل مینایی:

پاشی سوننه ته بۆ وی کول رۆژا ههشتی بجیته مینایی و نفیژین نیفرۆ و ئیفراری و مه غرهب و عیشا و سپیدی ل ویری بکەت؛ ب کورتکرن بی کۆمکرن؛ چونکی پیغمبهری صهلات و سهلامین خودی ل سهر بن ل مینایی نفیژ کورت دکرن و کۆم نه دکرن.

سئ: راوهستیان ل عهره ئی و مانا ب شه ئی ل موزده لیفی:

قیجا نه گهر رۆژ ل رۆژا نه هی، رۆژا عهره ئی، ههلات؛ وی دهمی دئ ژ مینایی چیه عهره ئی و دئ ل نه میره یی راوهستیت و مینیت ههتا رۆژ ژ نیقه کا ئهسمانی دهر باز دبیت، ئهقه ژ ئه گهر بۆ وی ب سانه هی بیت، نه گهر نه، چ تیدا نینه ل ویری نه مینیت؛ چونکی راوهستیان و مانا ل نه میره یی سوننه ته.

ئه گهر رۆژ ژ نیقه کا ئهسمانی دهر باز بوو؛ دئ نفیژا نیفرۆ و ئیفراری دوو رکاعهت دوو رکاعهت کەت و دئ پیکه ب کۆمکرن پيشئخستنی (جمع تقدیم) کۆم کەت، و مکی پیغمبهری صهلات و سهلامین خودی ل سهر بن کری.

پاشی پشتی نفیژ دئ خو بهتال کەت بۆ زکر و دوعا و خوشکاندنن بۆ خودایی مهزن و بلند و دئ دهمی خو ههمیی دهمی، ب وی تشتی دقیت دئ دوعا کەت و دئ دهستین خو بلند کەت و دئ پرووی وی ل قیبلای بیت.

پتربیا دوعایا پیغمبهری صهلات و سهلامین خودی ل سهر بن ل فی جهی راوهستیانا مهزن ئهقه بوو: ((لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ))، ئانکو: ((چ خودی نین ژ خودی پیقهتر چ خودی ژ ههژی پرستنی نین، ئهوی ب تنبیه و چ ههقیشک نین، مولک و دهسته هلات و سوپاسی ههر بۆ وینه و ئهول سهر ههمی تشتان یی خۆدان شیان)).

ئه گهر ماندوی بوو و قیا بیهنا خو قهدهت ب ناخفتنا دگهل ههقالین خو ب ناخفتنن ب مفا یان خواندنا هندهک پهرتوو کین ب مفا یین بۆ وی ب

سانه‌هی، ب تایبەت د وان بابەتەندا یێن گڕیدایی مەردینی و دان و بەخشینێن مەزن یێن خودی؛ دا کو لایەنی هەبێی د وی رۆژیدا بهێز ببیت، دئ تێستەکی باش ببیت. پاشی دئ زقریتەفە بۆ خوشکەندنی بۆ خودی و دوەکارنی و بلا یێ رۆژد ببیت کو دوماهییا رۆژی بۆ دوەعایی تەرخان بکەت و خۆ پێفە زەحمەت بەدەت، چونکی باشترین دوەعا دوەعایا رۆژا عەرەفییە.

ئەگەر ل رۆژا عەرەفی رۆژ ئاقابوو، دئ چیتە موزدەلیفی.

ئەگەر گەهەشتە وێری، دئ نفێزا مەغەرب سێ رکاعەتان و یا عەیشایی دوو رکاعەتان ب کۆمکرەفە کەت.

ئەگەر ترسیا نەگەهیتە موزدەلیفی هەتا پێستی نیفا شەقی، دئ نفێزی کەت، خۆ ئەگەر نەگەهیتە موزدەلیفی ژێ، و دروست نینە نفێزی پاش بێخیت بۆ پێستی نیفا شەقی.

ب شەقی دئ ل موزدەلیفی مینیت. هەر گافا سپێدە دیاربوو، دئ هەر زوی نفێزا سپێدی ب بانگ و قامەتی کەت.

پاشی دئ چیتە (المشعر الحرام)، ل وێری دئ خودی ب ئێک دانیت و وی مەزن راکریت و دی ب وی تێستی حەز بکەت دوەعیان کەت هەتا گەلەک روهن دبیت.

ئەگەر چوون بۆ (المشعر الحرام) بۆ وی ب سانه‌هی نەبوو، دئ ل جەیی خۆ دوەعا کەت؛ ژ بەر گۆتەنا پێغەمبەری صەلات و سەلامین خودی ل سەر بن: «وَقَفْتُ هَاهُنَا وَجَمْعُ كُلِّهَا مَوْقِفٌ» ((ئانکو: ئەز ل قێرە راکووستیام و موزدەلیفە (جەمە) هەمی جەیی راکووستیانێی)). ل دەمی زکر و دوەکارنی دئ پرووی وی ل قیبلێ بیت و دەستێن خۆ بلند کەت.

چار: کریارێن رۆژا جەژن:

ئەگەر دونیا گەلەک روهن بوو، دئ - بەری رۆژ بەهائیت - ژ موزدەلیفی چیتە مینایی و دئ رێفەچوونا خۆ ل نهالا (موحەسسەر) بلەز لئ کەت.

ئەگەر گەھشتە مېنایى، دى بېرىن جەمەريا عەقەبە ھافىزىت و ئەو
يا دېوماھىكىيە ژ لايى مەككەھىقە، قۇجا دى ب حەفت بېرىن بچويك يىن
ل دويڧ ئىك رەجمى كەت، ھەر ئىك نىزىكى قەبارى بېركى قەسپەكى
و د گەل ھەر بېرمەكى دھافىزىت دى تەكبىرەكى لىدەت.

پاشى دى قوربانىيى خۇ سەرژىكەت ئەگەر بۇ وى ب ساناھى بېت.
پاشى دى سەرى خۇ تىراشيت يان دى كورت كەت ئەگەر زەلام بېت
سەركرن و تىراشېن باشتىرە. بەلى ژن، كورتكرن بۇ وى يا دروستە نە
تىراشېن.

ئەگەر بېرىن خۇ ھافىزىتن و سەرى خۇ تىراشى، ئەقە دەر كەفتنا ئىكى
(تحلل الأول) بۇ وى چىبوو، ب قى چەندى ژى ھەمى تىشت بۇ وى
حەلال دېن ژ بلى چوونا نەقنى.

پاشى دى ھىتە خوارى بۇ مەكەھى و دى طەوافا ئىفازى كەت، پاشى
دى سەعىيى بۇ ھەجى كەت ئەگەر جۇرى ھەجا وى تەمتو عىيىت ، يان
ئىفراد يان قىران بېت و پىشتى طەوافا ھاتنى سەعى نەكرىيىت، و دىت
طەواف و سەعىيى پاش بىخىت بۇ شەقى يان رۇژا دووى ل دويڧ يا بۇ
وى ب ساناھى.

پىنج: كىرارىن رۇژىن تەشرىقى (رۇژا دووى و سىيى و چارى يا

جەژنى):

ئەگەر بېرىن خۇ ھافىزىتن و پىرچا خۇ تىراشى و طەواف و سەعى
كرن، ئەقە ئەو ب تەمامى ژ بن ئىحرامان دەر كەفت و ھەمى تىشت بۇ
وى حەلال بوون ھەتارن ژى.

پاشى دى زىرېتە مېنایى و شەفا رۇژا يازدى و دوازدى و سىزدى
دى ل وىزى مېنىت ئەگەر يى پاشكەفتى بېت.

و دى بېرىن ھەر سى جەمەريان ھافىزىت دەمى رۇژ ژ نىقەكا
ئەسمانى دەر كەفتىت.

ل ږوڙا يازدئ، دئ بهرین جهمريا نیکي - و ئو دورترین جهمريه ژ مهککه هی و نيزيکترینه بو مزگهفتا خهف - ب حهفت بهرین ل دویف نیک هافیزیت، دگل همر بهر مکی دئ تهکیر مکی لیدمت. پاشی دئ پیچمک چپته پش و دئ دوعایهکا دریز بو وی تشتی وی دقیت کمت. نهگهر راوستیانا دریز و دوعا ل بهر گران بوون؛ دئ هند دوعا کمت کو بو وی ب سانا هی بیت خو نهگهر تشت مکی کیم ژی بیت، دا کو سوننه تی بجه بینیت.

پاشی دئ بهرین جهمريا نافجی ژی و مسا هافیزیت و پشتی وی دئ دوعایان کمت.

پاشی دئ بهرین جهمريا عهقه به ژی و مسا هافیزیت، ب تنی ئو نه بیت قیجاری دئ چیت و پشتی وی دوعایان ناکمت.

پاشی دئ ل ږوڙا دوازدی ژی و مکی ږوڙا يازدئ بهرین جهمریان هافیزیت؛ قیجا نهگهر هافیز تنا بهرین جهمریان تهمام کر، نهگهر قیا دئ لهزی کمت و ژ مینایی هینته خوارئ.

و نهگهر قیا دئ خو گریت و دئ شهقا سیزدئ ل ویرئ مینیت و دئ بهرین همر سی جهمریان پشتی خوار بوونا ږوڙی ژ نیقهکا نهسمانی هافیزیت و مک بوری، و نهگهر خو بگریت باشته.

خوگرتن و پاشکهفتن همتا ږوڙا سیزدئ واجب نینه، هنگی نه بیت نهگهر ږوڙا دوازدی ږوڙ ل سمر ناقابوو و ئو ل مینایی بیت؛ فی دهمی واجبه ل سمر وی پاش بکهفیت و خو بگریت همتا بهرین همر سی جهمریان پشتی ږوڙ ژ نیقهکا نهسمانی خوار دبیت د هافیزیت.

بهلی نهگهر بیی هملیز ارتنا وی ږوڙا دوازدی ل مینایی ږوڙ ل سمر وی ناقابوو؛ و مکی کو بارکربیت و سویار ببیت بهلی ژ بهر قمر مبالغیا ترؤمیلا ن و تشتین و مسا پاشکهفتن بیت؛ ل فی دهمی پاشکهفتن و خوگرتن ل سمر وی واجب نینه؛ چونکی پاشکهفتنا وی همتا ږوڙ ناقایی بیی هملیز ارتنا وی بوو.

شەش: طەوفا خاتەر خواستنى:

قۇنجا ئەگەر قىيا ژ مەككەھى دەرکەڭشەت و بچىتە باژىرى خۇ،
دەرناكەڭشەت ھەتا طەوفا خاتەر خواستنى دكەت.

ب تىنى ئۇ ژن نەبىت يا كەڭشەت د زقۇكا ھەيۋانە يان چلكىن
زارۇكبونىدا، طەوفا خاتەر خواستنى ل سەر وان نىنە، و نەبىت ل بەر
دەرگەھى مزگەڭشا ھەرام بۇ خاتەر خواستنى رابومستىن؛ ژ بەر كو ئەڭ
ژ پىغەمبەرى سەلات و سەلامىن خودى ل سەر نەھائىيە قەگۇھاستىن.

دى طەوفا خاتەر خواستنى كەتە دويماھىك كارى خۇ د گەل مالا
خودى (كەبى) دەمى بۇڭشەت بار بكت.

قۇنجا ئەگەر پىشتى خاتەر خواستنى، ھەر ل وىرى مال ھەيۋانە ھەڭالان
يان باركرنا جاننەيىن خۇ يان تىشتەك د رىكا خۇ دا كرى، ھەنگى چ تىدا
نىنە و طەوفاى دووبارە ناكەت، ئۇ نەبىت ئەگەر نىنە پاشنىخستى
گەشتا خۇ ھەبىت؛ ھەكى كو بۇڭشەت ل دەستىكا رۇژى گەشتى بكت و
طەوفا خاتەر خواستنى بكت، پاشى گەشتى پاش بىخىت بۇ دويماھىيا
رۇژى بۇ نمونە، ل قىرى پىدقىيە ل سەر وى ئۇ طەوفاى دووبارە
بكت دا كو بىيە دويماھىك كارى وى د گەل مالا خودى.

و سەلات و سەلامىن خودى ل سەر پىغەمبەرى مە موحەممەدى
بن.

پیرست

- 2..... کورتیا چوانییا کرنا هجی
- 2..... ریخوشکرن
- 2..... مهرجین و مرگرتن و قهویلبوونا عیادهتی
- 3..... ئیک: نهحکامین میقاتان
- 4..... دوو: جورین هجکرنی و حوکمین وان
- 5..... سی: شیواز و چوانییا نیهتی و نهحکامین وی
- 7..... چار: نهی تشتین چینابیت دهمی مروف د ئیحر اماندا بیت نهنجام بدهت
- 9..... پینج: چوانییا کرنا طهوافی
- 11..... شەش: چوانییا کرنا سهعیی (چوونا د ناقبره صهفا و مهروهییدا)
- 13..... شیواز کرنا هجی
- 13..... ئیک: ئیحرام لهرکرن بو هجی
- 15..... دوو: مانا ب شهقی ل مینایی
- 15..... سی: براوهستیان ل عهرفی و مانا ب شهقی ل موزدهلیفی
- 16..... چار: کریارین روژا جهژنی
- پینج: کریارین روژین تهشریق (روژا دووی و سیی و چاری یا جهژنی)
- 17.....
- 19..... شەش: طهوافا خاتر خواستنی